

Sygn. akt III U 146/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 czerwca 2013r. w Suwałkach

sprawy **Z. J.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

w związku z odwołaniem Z. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 17 stycznia 2013 r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 17.01.2013r. odmówił Z. J. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres ubezpieczenia, tj. 5 lat w 10-leciu przed dniem powstania niezdolności do pracy lub przed dniem złożenia wniosku o rentę;
- 3) niezdolność do pracy powstała w czasie ubezpieczenia lub nie później niż 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia.

Zgodnie jednak z ust. 2 tego art. 57 powołanej ustawy przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Natomiast w myśl art. 58 ust. 4 ustawy warunek posiadania 5-letniego okresu ubezpieczenia w 10-leciu przed powstaniem niezdolności do pracy nie jest wymagany od ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy wynoszący 30 lat dla mężczyzny i jest całkowicie niezdolny do pracy.

W przypadku Z. J. ustalona została częściowa niezdolność do pracy od 13.08.2011r. Zarówno w dacie złożenia wniosku jak i powstania niezdolności do pracy upłynął 18-miesięczny okres od ustania ubezpieczenia, co miało miejsce w dniu 23.04.2009r.

W odwołaniu od tej decyzji Z. J. domagał się rzetelnego i kompleksowego rozpoznania jego sprawy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, uzasadniając jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było.

Zgodnie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Ustęp 2 tego artykułu 57 powołanej ustawy stanowi jednak, że przepisu ust. 1 pkt. 3 nie stosuje się tylko do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Artykuł natomiast 58 tej ustawy brzmi następująco:

Ust.1. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Ust. 2. Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Ust. 3. Jeżeli ubezpieczony nie osiągnął okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w ust. 1, warunek posiadania wymaganego okresu uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony został zgłoszony do ubezpieczenia przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej lub

w szkole wyższej oraz do dnia powstania niezdolności do pracy miał, bez przerwy lub z przerwami nieprzekraczającymi 6 miesięcy, okresy składkowe i nieskładkowe.

Ust. 4. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Z. J. (ur. (...)) po raz pierwszy z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy wystąpił w dniu 25.04.2008r. Decyzją z dnia 14.08.2008r. organ rentowy odmówił mu prawa do tego świadczenia w związku z niestwierdzeniem niezdolności do pracy. Z. J. złożył odwołanie od tej decyzji i wyrokiem z dnia 30.12.2008r. Sąd Okręgowy w Suwałkach (sygn. III U 454/08) oddalił je. Sąd Apelacyjny oddalił też wyrokiem z dnia 10.03.2009r. (sygn. akt III AUa 70/09) apelację odwołującego się.

Kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy odwołujący się złożył w dniu 18.06.2009r. W dniu jednak 21.08.2009r. organ rentowy wydał odwołującemu się negatywną decyzję, ale nie składał on od niej odwołania.

Następny wniosek o rentę odwołujący się złożył w dniu 28.03.2011r. i decyzją z dnia 28.06.2011r. organ rentowy odmówił mu również tego prawa, z uwagi na brak niezdolności do pracy. Sąd Okręgowy w Suwałkach w sprawie III U 495/11 rozpoznał odwołanie i wyrokiem z dnia 22.11.2011r. oddalił je. Wprawdzie ustalił, że odwołujący się był częściowo niezdolny do pracy od 13.08.2011r. to jednak i ustalił, że niezdolność ta nie powstała, ani w okresie ubezpieczenia, ani w ciągu 18 miesięcy od jego ustania, gdyż ustała z dniem 23.04.2009r. W wyniku apelacji odwołującego się Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 05.09.2012r. (sygn. akt III AUa 1743/11) podzielać ustalania Sądu Okręgowego oddalił ją, natomiast pismo wnioskodawcy z dnia 05.09.2011r. potraktował jako wniosek o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i przekazał go Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. do rozpoznania, mając na uwadze, że pismem tym domagał się ustalenia, że jest całkowicie niezdolny do pracy.

Wskutek przekazanego wniosku, który odnosi się do niniejszej sprawy, lekarz orzecznik ustalił, że odwołujący się jest częściowo niezdolny do pracy do 31.12.2013r., a niezdolność ta powstała w dniu 13.08.2011r. Komisja lekarska, rozpoznająca sprzeciw odwołującego się, podtrzymała orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy do 31.12.2013r. oraz dacie jej powstania – 13.08.2011r. W oparciu o te orzeczenia organ rentowy wydał skarżoną decyzję.

Łączny staż ubezpieczeniowy odwołującego się wyniósł 30 lat 6 miesięcy 13 dni. Ostatni tytuł ubezpieczenia ustał w dniu 23.04.2009r. i był związany z pobieranym zasiłkiem dla bezrobotnych. Zatem 18-miesiące od ustania ubezpieczenia upływało w dniu 23.10.2010r. W dziesięcioleciu poprzedzającym złożenie wniosku, jak i powstanie niezdolności do pracy odwołujący się posiadał wymagany okres ubezpieczenia, czyli 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Stąd właśnie w obliczu treści powołanych art. 57 i 58 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, posiadałaby prawo do renty, gdyby był całkowicie niezdolny do pracy bądź oczywiście gdyby był częściowo niezdolny do pracy, a ta częściowa niezdolność do pracy powstałaby przed dniem 23.10.2010r.

Rozpoznając więc odwołanie w niniejszej sprawie od decyzji z dnia 17.01.2013r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych odpowiednich specjalności, mając na względzie rodzaje schorzeń rozpoznanych u odwołującego się. Biegli zostali zobligowani do wypowiedzenia się czy schorzenia u niego występujące czynią go niezdolnym do pracy, a jeżeli tak to jakiego rodzaju jest ta niezdolność (całkowita czy częściowa), od kiedy istnienie, czy jest stała czy też okresowa, a jeżeli okresowa to jaki jest przewidywany czas jej trwania. Ponadto biegli zostali zobowiązani do wypowiedzenia się, czy od ostatniego badania odwołującego się, które miało miejsce w dniach 8 i 13.08.2011r. w sprawie III U 495/11, podczas rozpoznania odwołania od decyzji z dnia 28.06.2011r., stan zdrowia odwołującego się uległ zmianie i na czym ta zmiana miałaby polegać.

W sprawie niniejszej opinie wydali biegli lekarze z zakresu pulmonologii – L. C., urologii – C. M., neurologii – K. J. i medycyny pracy – D. M.. Po przeprowadzeniu badania odwołującego się oraz przeanalizowaniu dokumentacji medycznej rozpoznali u niego udar niedokrwienny mózgu z niedowładem połowicznym prawostronnym niewielkiego stopnia przebyty w sierpniu 2011r., astmę oskrzelową łagodną, stan po operacji gruczolaka prostaty w maju 2012r., okresowe stany zapalne dolnych dróg moczowych, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa piersiowego i lędźwiowo –

krzyżowego oraz głuchoniemotę. Zaopiniowali, iż odwołujący się nie jest całkowicie niezdolny do pracy, a tylko jest częściowo niezdolny do pracy, na okres jednego roku od 14.08.2012r. do 31.12.2013r. Nie stwierdzili też pogorszenia stanu zdrowia odwołującego się w porównaniu z badaniami z miesiąca sierpnia 2011r. na potrzeby sprawy III U 495/11.

Jak natomiast wypowiedział się Sąd Najwyższy, choćby w wyroku z dnia 14.03.2007r. III U 130/06 (LEX 368973), ustaleń w sprawie o świadczenie rentowe w zakresie medycznym nie można oprzeć wbrew opinii biegłych lekarzy sądowych. Jak czytamy w tym wyroku dopiero ustalenia biegłych lekarzy sądowych dostarczają sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenia rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości. Również w uzasadnieniu wyroku z dnia 12.01.2010r., sygn. I UK 204/09 (LEX 577813) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sprawie, której przedmiotem jest prawo do renty z ubezpieczenia społecznego, warunkująca powstanie tego prawa ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń ubezpieczonego. Tak samo wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24.02.2010r. II UK 191/09 – LEX 590238 i Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 19.09.2012r., sygn. III AUa 462/12 (LEX 1220777). Ze względu mianowicie na specjalistyczny charakter wiedzy wymaganej przy ocenie rodzaju schorzeń i stopnia ich zaawansowania decydujących o zdolności danej osoby do pracy sąd zobligowany jest oprzeć się na opinii biegłych i nie może dokonywać ustaleń we wskazanym powyżej zakresie wbrew wnioskom wynikającym z prawidłowo sporządzonych i uzasadnionych opinii biegłych sądowych. Subiektywne zatem odczucia odwołującego się, że nie może pracować, nie mogą mieć znaczenia w sprawie. Sąd bowiem musi kierować się ustaleniami biegłych lekarzy sądowych, którzy posiadają w tym względzie specjalistyczną wiedzę. Nie może orzekać na przekonaniu osoby odwołującej się o niezdolności do pracy. Sam więc fakt, że odwołujący się nie może, jak uważa, pracować, nie może przesądzać o otrzymaniu przez niego renty.

Sąd zaś podzielił opinię biegłych sądowych, gdyż jest jasna i logiczna. Została przy tym sporządzona przez lekarzy odpowiednich specjalności. Sąd nie miał zresztą powodów aby tej opinii nie podzielić, ponieważ nie zawiera żadnych sprzeczności i opiera się na przeprowadzonych badaniach odwołującego się.

Konkluzje tymczasem opinii biegłych lekarzy sądowych są zbieżne z ustaleniami organu rentowego. Odwołujący się jest częściowo niezdolny do pracy. Jednakże samo istnienie niezdolności do pracy nie stanowi podstawy do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Jak wykazano wyżej, wymagane jest aby kumulatywnie spełnione zostały wszystkie przesłanki z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W przypadku odwołującego się wykazana została częściowa nieudolność do pracy oraz staż ubezpieczeniowy, jednak niezdolność nie powstała, ani w okresie ubezpieczenia, ani w przeciągu 18 miesięcy od jego ustania. W przypadku odwołującego się datą graniczną jest 23.10.2010r. i nie można uznać aby przed tą datą był on niezdolny do pracy. Późniejsze daty wskazywane jako moment powstania niezdolności do pracy, wykluczają zaś możliwość przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Całkowicie do pracy natomiast nie jest.

Mając zatem powyższe na względzie Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.

PW/ mt